

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijat.“ v

Rojanu pri Trstu, števil. 3.

Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Dan sprave.

(Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih).

Spisal Zvonimir Mislc.

(Dalje.)

III. Dejanje.

1. Prizor.

(Kmečka soba. Zvečer. Na mizi gori sveča. Marijanica šiva, mizar bobna z roko po mizi, Neža lupi krompir).

Marijanica: Od samih solz so mi že zarudele oči. Tema se mi dela pred očmi in kar pustiti moram šivanje (*odloži*). Oh, kako sem nesrečna ..!

Neža: No, v takih kleščah tudi jaz še nisem bila kakor včeraj zvečer. Oče me niso pustili iz za mize in po vsej sili so hoteli izvedeti za vas. Grozili so mi, da me stero, toda mislila sem si ako pride tisti trenutek, zberem, vso moč — za življenje in smrt — in potem bode že kako ..! Nato me je pa Peter rešil ... Toda — kakor sem rekla — jaz izstopim iz službe, ker si nisem varna življenja!

Marijanica: Potolaži se, potolaži...!

Neža: Hm, potolaži se — pravite kaj lahko; — jaz pa pravim: če me oče zasačijo v hlevu, me lahko še predero z gnojnimi vilami. Ne rajše grem prej proč, kakor prepozno!

Mizar: Od kedaj že ni bilo domov Urha?

Marijanica: Sinoči je razgrajal in nocoj bode najbrž zopet.

Mizar: (*vstane*) E, nocoj pa ne bode! Je že pri nas shranjen: grozno pijanega in pobitega smo našli v klancu. Skoro ga prinesemo sem v rakvi. Bomo videli, ako ga rakev res spreobrne, kakor si slišala od ciganke. Jaz pogledam torej domov, če je vajenec že dogotovil rakev. Če bi me potrebovali pa me pokličite (*odide*).

Neža: Tako! (*vstane*). Moram brž napraviti ogenj in pristaviti večerjo. Nocoj smo pa res pozni, vem, da Peter že tako robant za večerjo! Oh! (*odnese košaro in skledo v kuhinjo*).

2. prizor.

Marijanica: Moj Bog, prav nič ne pomaga niti prošnja, niti solza niti molitev — prav kakor bi ležalo na meni težko prekletstvo! In, zakaj naj bi bila prokleta?! Sama sebe več ne razumem: Delala sem le dobro in tudi moji stariši niso skrivili nikomur niti lasu. Moj Bog, zakaj sem tako nesrečna?! Kako bi se bitko ne razjokala, ko vidim, da le jaz obvarujem svoje otroke grozeče pogube in beraške palice. Sveto pismo pravi, da bode vsak vprašan ne le: kje ima podeljene darove, ampak tudi: koliko novih si je pridobil z njimi. In kaj se zgodi šele z onim, ki je zapravil darove še celo svojim otrokom...?! Kako bode dajal odgovor na toliko odgovornost? Mar ni človek vstvarjen za drugo, kakor za izpolnjevanje dolžnosti — kakor zvezde na nebu? (*Obroč vstopi*). Kako srečno sem se čutila še pred dvema letoma! Takrat je bil Urh priden, pameten in ljubeznjiv in nikoli mi ni rekel žal-besede! Odkar pa je postavil Obroč tukaj gori svojo kovačnico, od tedaj so vsi križi doli. Ta hudobnež se hoče s tem maščevati nad menoj, ker sem mu odrekla svojo roko. (*Obroč stiska pesti*). Ali me ni zato črnil pri ljudeh, da sem ga zmerjala s ciganom in da bodo moji otroci, morda če ne vsaj taki, še večji cigani! O, zlobni jezik, kedaj sem ti rekla cigan?! Nikoli...! Kakor je že sapa razpalila neznatno iskrico v velikanski ogenj, prav tako je ta nesrečnež zanetil med menoj in Urhom ta grozni, boleči razpor. (*Obroč zadovoljno prikimava*). Koliko gorja sem že pretrpela in ga trpim še danes! Obroč je ukradel mojemu Urhu

Prihodnja številka izide 14. julija.

vso ljubezen do mene in zato še zastonj pije, saj sta vedno skupaj in brez dna. Pijanemu pa je kradel denar iz žepa..!

Obroč (naglo): Stoj, kaj sem ukradel? govori! — Jaz te tožim, prav zares, jaz te tožim! (*Kriči.*) Dokaži mi, ako mi moreš, le toliko, kolikor je črnega za nohtom!

Marijanica: Vse je res, kar sem rekla! Kako pa prideš sem notri, nesramnež! (*Mizar vstopi.*)

3. prizor.

Obroč: Kaj čvekaš?!

Mizar (priskoči, kazaje na vrata): Hop, hop! pravim — hop..!

Obroč (drzno): Ohooo, od kedaj pa prav za prav?! Lejte si no! lep parček! Čakaj, mizarček, to zve ves svet! Toda na tvoje povelje ne grem ven, pa ne grem! Jaz imam tukaj več pravice kakor ti, slepar!

Mizar: Kakšen slepar sem ti?! (*zgrabita se, Obroč podleže.*) Tako mrha za danes imaš dovolj!

4. prizor.

Obroč (beži): Tožim, te, tožim te..! (*skozi vrata prineso zaprto rakev z Urhom. Obroč ostrmi*) Kje pa je Urh? Kje je Urh?

Peter: Notri, v rakvi!

Obroč (zamučen): Kaaaj? Nemogoče?! Jooj? in vendar res! Škoda ga je..! (*odide.*)

Marijanica: Kaj ne, da ga je škoda! Ta zgaga pijanska še mirnih ljudi ne pusti v miru. Že zopet je iskal Urha, da bi šla popivat! (*odkrije rakev.*) Moj Bog, ves je obtolčen!

Mizar: Lepo bolezen ima, lepo rakev ima tudi in si lahko odpočije! (*vajenec odide.*) No, Marijanica, ali si že govorila s Petrom o tem?

Marijanica: Ne še! (*Petru.*) Ti, Peter, ali čuješ nocoj pri Urhu? Dam ti zato jedno krono, in še kaj po vrhu.

Peter: Oh, mati, jaz mislim, da se oče lahko sami naspijo, ne da bi jim jaz svoje spanje prodajal. Kako so zadnjič režali nad menoj, češ, klada gnjila, 36 ur spi na dan pa se še ne naspil!

Mizar: Ej, seveda, bodeš stražil Urha! Kaj ne da? Jutri pa spi, dokler hočeš. No, Peter, v kuhinji imaš steklenico vina; prinesel sem ti ga, da ne bodeš žejen po noči.

Peter (zase): Naj bo! tega grem spit takoj, da bodem imel več poguma, če mi dedec od mrtvih vstane. (*Glasno.*) Dobro, kakor smo se zmenili! Velja! (*odide v kuhinjo.*)

Vsi: Velja!

Marijanica: Boter, zdi se mi, da se mi bliža dan rešitve. Vest mi pravi, da to Urha izpreobrne.

Mizar: Ej, Urh sicer ni slab človek: le zapeljan je! Ako enkrat stvar dobro premisli in prevdari — seveda nima nikdar volje zato — potem se pa zna poboljšati. Seveda je vsa stvar zastarana: stare grehe se pa težko izpозна!

Marijanica: Ne, ne, Bog me ni zapustil! Poslal je semkaj v ciganki svojega rešilnega angela. Upam, da bode to pomagalo. Rakev — ta ga prestraši in pretrese..!

Mizar: Rakev s pokrovom na pol zakrij pregrni mizo z belim prtom, na mizo postavi neprižgano svečo, a tja le pred stensko podobo obesi gorečo svetilko. Bomo videli, kakšne pameti bode neki jutri ko se na oblancih prespi.

Marijanica: Boter Bog vam plačaj ves trud!

Mizar: Ne zahvaljuj se! Kar je v moji moči, to storim vedno rad. Izroči Petru varstvo in potem pridite vsi k nam. Jutri bomo pa videli, kako nas Urh pogleda... Lahko noč, za ta čas! (*odide.*)

Marijanica: Z Bogom! — To je zlat človek ta boter! — Kaj n-ki naša Neža nocoj tako dolgo kuhari, kakor za ženitnino? Moram vendar pogledati..! (*odide v kuhinjo.*)

5. prizor.

Obroč (vstopi): Ha ha ho, kako težko se je obpravil mizarček od Marijanice! To je dobro, da sem se mu še o pravem času skril za hišni vogel, drugače bi si gotovo orala po laseh. In kako je ta mrha mrhasta zijala za menoj, kakor bi si ji nekaj sanjalo! — No, kdo pa je v rakvi? (*stopi bližje.*) Jooj, res, groza, Urh je..! (*kuhinjska vrata se počasi odpirajo, Obroč zbeži.*)

6. prizor.

Neža (vstopi z gorečo svetilko, pregrne mizo in postavi nazaj prižgano svečo): Tako! No, prav radovedna sem, kaj bode iz tega. Prav nič! Škoda za delo! Čemu to pregrinjanje in čemu so djali očeta že v rakev? — No, Marijanica je morda vendarle rešena.

7. prizor.

Marijanica (z otroci vstopi): No, Neža, ali si z vsem gotova?

Neža (se zdrzne): Da, mati! (*upihne svečo.*)

Marijanica: K sosedu gremo — vasovat..!!

Neža: Samo drugo ruto si zavežem in namenem drug predpasnik..

Marijanica: Ej, saj si dobra, kdo te vidi, pojdi — gremo..! (*odhajajo.*) Peter pa ostane za lučarja!

Neža: Moj Bog, kaj so oče res umrli?! ke-daj? ali vam ni nič hudo?!

Marijanica: Kakor vidiš..! Ali mi more biti še hujše kot mi je bilo doslej?

Neža: Oče umrli? oh, pa tako nenadoma..! (*odidejo.*)

8. prizor.

Peter (se primaje iz kuhinje): Saj pravim, če je človek dalj časa na svetu, več neumnosti ga doleti. Sinoči še sanjal nisem, da bodem nocoj za lučarja tukaj. He he he, saj ni preslabo, ni prenapačno! Ko bi ljudje rajši mrli, bi jo kar za

lučarja potegnil. In Bog me je zato tudi kakor nalašč vstvaril: ne bežim, če bi devetindevdeset peklenščkov s kosmatimi želodci pripeljalo pred mene mrliča. Naši so jo pa kar vsi popihali k sosedu-botrčku, tako jih je strah! Prav je tako, ako imam jaz kaj od tega. Se eda imam? Pogledati moram najprvo, ako ta čuk spi! No, butec (*buti se v čelo*), kedaj je pa še kdo videl žive mrliča?! No, pa prevdnost je dobra reč, (*trka z nogo ob rakev*). Tako spi kot sam medved, ki so ga iz kožuha slekli. Tak človek se meni dopade! Sedaj ga grem pa okrast: vse žganje mu izpijem, ako ima zopet kaj skritega. On je tako sit za večne čase. (*brska v kotu in privleče iz črevlja steklenico*). Juhuhu! Polna steklenica! Še dotaknil se je ni! Holala! Juhuhu! to je pa meni zapustil, da si ž njo dušo privežem. (*sede k mizi in pije*). Hahaha (*gladi se po trebuhu*), ta pa greje, ta..! Ne vem, ali je brinjevec ali pelinovec! Pa kaj me to briga: zastonj je vse dobro! (*pije*). Šalamiš, ali mi diši! — Ljuba Nežica, kje si, na pij! — Morda bode pa res, kar mi je pravila Nežica, da hoče Obroč svojega brata semkaj vsiliti po Urhovi smrti. Da te hentaj! lepa politika! Samo to je enkrat ena, da Marijanica ne mara nobenega Obroča! (*Pije, nato poje*):

Pajek vrhu breze
muho bi rad vzel,
tresse se vsled jeze,
ves zelen kot zel!

Muha ga le noče,
ker nič dote ni,
zlobno se krohoče
in ga sramoti.

Kos nad muho plane,
jo zaklopne v kljun,
smeha pajek vstane:
plačan je račun!

Modro kos dostavi:
„Slaba bila ni!
naj s teboj se spravi —
jeza te mori!“

Dvigne kljun svoj resen
ženina požre
in ženitev v pesen
žalostno zlije.

Hehehe! tudi ženitev Obročevega brata ne bode imela nič lepšega konca. Obroč, ki je veliko požrl od tega posestva, res dela na to — toda vprašanje je: kaj poreče Marijanica, botrček in še kaka druga taka prikazen (*pije*). Kaj meni to mari, to niso lučarjeve reči! Moja reč je, — da sem sit kakor top v vojski in pa okrogle volje. (*Izpije*). Prazna je! Tako zdaj se spravim pa prav

počasi spat. (*Gre opotekaje se zaklepat vrata*). Da te hentaj, to je danes neroden svet: vse se vrti in maje..! Bes te plentaj, nocoj pa nobena ključavnica ne prime! Menda je ta muhasti Urh vse polomil pred svojo smrtjo. Bes te plentaj..! Hehehe, kako srečna misel mi je padla v glavo! Hehehe, res škoda, da nimam nič vrvice pri sebi: jeden konec bi privezal na Urhov palec, jeden konec pa na svoj in gotovo me zbudi mrha, če vstane. Hehehe, ali pa zabil ga bi v rakev: no pa mrtvih ni dobro dražiti in pa tudi žbljev in kladiva ni tukaj! (*opoteka se in prevrne dvojne stolov*). Veš, Urh, da veš, ti tam spi, jaz bodem pa tukaj na klopi, samo ne smrči mi! (*S trudom se spravi na klop*) Urh, lahko noč! — Lahko noč...!

(Zastor pade).

9. prizor.

(Proti jutru. Čuje se močno trkanje.)

Vanja (*vstopi in osupne*): Za božjo voljo! slabo sem naletel. Slab čas sem prišel na obisk. Že na vse zgodaj naletim na mrliča! Kdo je umrl? Ali je rakev prazna? (*Položi klobuk na mizo in po nerodnosti prevrne rakvin pokrov na tla. Vsled ropota se prebudi Urh in vstaja; Vanja preplašen gologlav zbeži; Peter smrči*).

Urh (*plane iz rakve ves prestrašen*): Kdo mi ne da miru?! (*se ozira*). Čakaj, čakaj le vleči dreto, jaz ti pridem pomagat. Čakaj, para peklen-ska! Kako se mi je zlomek potuhnil! (*bije po Petru*).

Peter (*plane po konci*): Joj, joj, joooj! Vsak hožji duh Boga časti, ali ga tudi vi...?!

Urh: Jaz seveda! (*zagradi Petra*).

Peter: Ježeš, nikar, za vse svetnike...! (*iztrga se in uide ven*).

Urh: Kaj se je godilo z menoj? Peter z menoj norce brije! Kaj pa je to danes — vse narobe?! Čegava je ta steklenica in ta klobuk na mizi in sveča in čemu luč pred podobo...? In rakev...?! Kaj, v rakvi sem ležal?! grozno.. strašno..! Ali sem umrl? Nemogoče... in vendar e mogoče! Ne, to ni mogoče!... da, mogoče je, da sem umrl! To je grozno... to je strašno..! In obvezano glavo imam — moral sem nekje pasti (*vrže obvezo proč*). Kmalu bi bil že pokopan.. To je grozno..! Rad bi vedel, ali je kaj jokala moja žena za menoj? ali pa je bila vesela, da se me enkrat iznebi? No veliko hudega sem ji prizadejal: zapravljal sem imetje, njo pa žalil in tepel... Uh, uh (*grabi se za lasé*), kako bode neki jokala za menoj — sam se jo — ubil! Nesrečnica tega ni nikdar zaslužila (*vije si roki*) žal mi je, žal, toda I repozno. Oh, kako bi zopet ljubil pridno, dobro ženko: še bolj bi jo ljubil kot nekdanj! Prepozno je.. nesrečen sem za vedno...! Nikoli več ne bo.

dem gledal njenega prijaznega obraza, nikoli več se mi ne bode ljubeznjivo nasmijala.. oh, oh.. izgubljen sem...! Ubijalec sem... kje so orožniki? Prijavim se sam.. moje življenje bode odslej večna puščava... (*zakrije si obraz z rokama*). Izgubljen sem — izgubljen! Otroci, otroci, s solzami v očeh vas prosim, odpustite mi. Otroci, otroci, ne prekolnite nesrečnega, zapeljanega očeta, ki je zapravljal vaše imetje in vas spravil ob nenadomestljivo mater... Oh, srce mi bode počilo — kako mi je tesno v prsih! (*hoče strgati obleko raz prs*). Odpustite mi! Upam, da mi odpustite v moji trgajoči bolečini — saj vas je dobro vzgojila dobra mati, da znate odpustiti... Oh, kako nizko sem padel.. otroci, ne prekolnite me...! Zapeljan sem bil — zapeljan! Kovač Obroč je moj glavni zapeljivec — on je moj grobar — toda odpuščam mu... Dobrikal se mi je in laskal in me ščuval in nadražil nad ženo — nad nedolžno ženo...! In jaz — bedak — (*grabi se za lase*) sem mu vse verjel! Vsled jeze in maščevanja sem se udal pijači; pustil sem delo, češ, naj delajo drugi, ki niso gospodarji. Zato pa mi je bilo dolgčas in zahajal sem vedno pogosteje v gostilno in lezel bolj in bolj v dolgove... Oglašali so se upniki — a malo me je bričalo, če je moralo živinče iz hleva, ali če so mi vzeli njivo in kak travnik.. Marijanični žulji in trudi so plačevali vino in žganje — moje in drugih.. Sramota — ali sem jaz mož, ki sem trosil v družino časno in večno gorje...? Ne, pijanec sem — ubijalec in samomorilec, ki se je strašno pregrešil nad duševnim in telesnim življenjem svojih otrok! Mar mi ni upadel obraz kakor Kajnu? Mar ni postal moj glas bolj in bolj hripav, oči kalne, lice blede in prestvaril sem srečno hišo v živi pekel...! Kot pravi hudobec se je znal zaviti moj zapeljivec v angela Inči! In vino in žganje se je lesketalo pred menoj tako mirno in nedolžno, kakor oko prežee, strupene kače. Ušesa so mi postala polna — polna hruma in šuma, videl nisem pred seboj nič, prav nič in blebetal sem in razgrajal in kaj vem kaj še vse...! Ali ne vpije to v nebo in ali ni nebo že vsulo težko prokletstvo, ki me je potrla... Upadel je moj obraz in ne upam si pred otroke... (*zakrije obraz z rokama*). Otroci, otroci, ne prekolnite me...! Gorje meni, trikrat gorje...! (*Zgrabi se za lase in omahne na klop. Za nekaj trenutkov se začuje zunaj vpitje in hrup*) Kaj je? (*plašno*) vpitje in hrup! (*plane kviško*). Mene lovijo kakor zverino...! Skrijem se jim...! (*plane pod mizo*).

10. prizor.

(Peter, mizar in vaščani planejo v sobo s svetilko in oboroženi s koli).

Mizar: Nikogar ni tukaj (*Marijanica in Neža vstopiti*) Kje pa je Urh? Neža, kakšen je bil tisti človek?

Neža: Bog se nas usmili, kdo ga je videl v temi! (*Urh pogleduje izpod mize*).

Peter: Nežica ni videla, ker ji je srce brcalo od samega straha. Pa jaz povem namesto nje: oči je imel, ušesa tudi, nos nekako sredi obraza, za u ta pa ni pogledala...

Neža (*ga sune*): Porednež...!

Mizar: In kaj ti je rekel?

Neža: Rekel je ves preplašen, da je v tej hiši mrlič oživel...

Mizar: Ali ni drugega nič rekel?

Neža: Kdo je čakal na to! Kar stresla sem se straha in zbežala, ker nisem vedela, kako je z očetom?

Peter: Jaz ne bežim rad — pa sem moral in še pošteno me je namahal.

Mizar: Kaj je neki z Urhom? Pa ne, da bi od strahu znorel in zbežal po svetu...?

Marijanica: Povej Peter, kdo je prišel sem notri? Čegav je pa ta klobuk?

Peter: Bogsigavedi! Prav nobenega ni bilo tukaj, dokler sem bil jaz notri. Potem, ko me je oče napodil, pa ne vem...

Marijanica: Da, da, tisti lopov je prišel — prav kakor je pisal... Boter, veš, nihče drugi ni!

Peter: Treba je pogledati okrog voglov, morda tiči kje. In ako nam le s prstom zažuga, zdrobimo mu kosti!

Mizar: Poglejmo torej in ne stojmo tu kakor bukovi štori. (*Odidejo, le Marijanica in Neža ostaneta*).

Neža: Bog ve, ali dobe katerega? (*Urh pogleda plašno izpod mize*). Uh, vsak dan je večji križ!...

Marijanica: Tiho! Ali ne slišiš — kako upijejo: nekoga imajo! (*skoči k vratom*). Neža, stopi tja in poglej!

Neža: Takoj, mati! (*odide*).

Marijanica: Moj Bog, kaj ne pride še vse čez mene! Pod kakšno zvezdo sem neki rojena, da sem tako nesrečna. Kovač Obroč se je maščeval nad menoj, ker ga svoj čas nisem marala vzeti in zapeljal mi je zato moža. (*Gre okrog mize, izpod katere moli Urh nogi*). Urhova ljubezen do mene je že zdavnaj zmrznila, moja pa se ni še prav nič ohladila, akoprav...

Urh (*zakriči*): Joj, jooj! moja noga. (*Marijanica odskoči, Urh plane izpod mize*). Na nogo si mi stopila!

Marijanica: Oh, Urh, zakaj me strašiš?! (*omahne na stol*). To ni dobro...!

Urh: Čakaj, ti prinesem vode (*steče v kuhinjo*).

Marijanica (*zase*): Strah mi je zašel po udih... No, pa da bi se le Urh predrugačil!

Urh (*prihiti*): Na, Marijanica... pij...! Na, pij...! (*vliva ji v usta*).

Marijanica: Dovo'j! pusti me.... (*gleda vedno v tla*).

Urh: Ljuba Marijanica, povej, ali si od smrti vstala? Še si živa! Odpusti mi, prosim te! (*Marijanica molči*). Za božjo voljo, vsaj poglej me! Ti me ne pogledaš?! Ali me ne pogledaš?! (*jo objame*). Ljuba Marijanica, odpusti mi, poglej me....!

Marijanica: Urh, ne norčuj se iz mene! Preveč sem žalostna!

Urh: Marijanica, potolaži se, odpusti mi, odslej bodem drug človek.

Marijanica (*ga pogleda*): Kdo ti neki verjame! Mene ne bodeš več za nos vodil!

Urh: No, Marijanica, pogledala si me, sedaj mi daj pa še roko, da si mi odpustila (*jo zgrabi za desnico*). Velja! Kaj ne, zopet sva si prijatelja!

Marijanica: I no, naj bo! Toda, povej mi zato, kako dolgo si bodeva prijatelja?

Urh: Za vedno, Marijanica! Poslu aj me: ta rakev me je čisto prerodila. Spomin na smrt in strah pred njo sta ustvarila v meni novo življenje.... Bog v nebesih je moja priča!

Marijanica: Če je tako, ljubi Urh, tedaj ti odpuščam: vse je pozabljeno

Urh: Kako si dobra! Zato se pa jaz zahvalim Obroču za vedno in nič več ne pokusim vina brez tvojega dovoljenja. Odslej te zopet ljubim, še bolj kakor nekdanj!

Marijanica: In sedaj čutim tudi jaz v sebi novo, veselo življenje! Pojdiva v kuhinjo (*odideta*).

10. prizor.

(Mizar, Peter in vaščanje pridrve v sobo).

Mizar: Kam nam je neki ta šment ušel?!

Peter: Tukaj notri ga ni!

Mizar: Zakaj ga nisi zvezal?!

Peter: Kako ste čudni! Kako ga bom neki zvezal, ako mi je pa popreje ušel!

Mizar: Peter, Peter, ti nisi skala..!

Peter: Brž ven...! (*odhite, za hip prazno pozoridče*).

11. prizor.

Vanja: (*pribeži in si briše pot raz čela*). Za božjo voljo, kje je kak človek! Ti norci, ki me s kolci lovijo, me bodo še pobili! V mestu je človek res še najbolj varen! (*Teka sem ter tja in vzame raz mize svoj klobuk*).

12. prizor.

Mizar, Peter in drugi: Ohooo! imamo te! Udaj se, lopov! (*Neža vstopi*).

Vanja: Kaj hočete? Vi ste kaj ljubeznivi!

Peter: Kaj praviš? Udaj se, če ne... (*grozijo*)

Vanja: Ali ste zblazneli? Menite li, da sem prišel sem, da me pobijete!

Vsi: Molči, lopov...! Po klobuku se poznamo!

Vanja: Kje je Urh in pa Marijanica?

Mizar: To ti kmalu povemo! Ali nisi še bežal pred Urhom? Pazi se, kaj govoriš! Kaj pa delaš tukaj?!

Vanja: Urha in Marijanico iščem....

Vsi: Lažeš! (*podero ga na tla. Marijanica odpre kuhinjska vrata*).

Vanja: Pustiteme, bodite pametni.... pomagajte..

13. prizor.

Marijanica (*priskoči*): O, stric Vanja! — Kaj pa je? (*vsi osupnejo*).

Vanja: Bog te je poslal! kar pobiti so me hoteli..!

Vsi: Ooo! Imeli smo vas za lopova! Brez zamere! Če je tako vzamemo besedo nazaj!

Marijanica (*Vanji*): O tem vam bom vse povedala!

14. prizor.

Urh (*vstopi*): Dobro jutro Vanja!

Vanja: Bog daj Urh!

Vsi (*lovci*): Živijo, Urh, povsodi smo te iskali.

Vanja: Ali ste norce brili z menoj! Ravno poprej ste rekli, da ste iskali lopova!

Mizar: Iskali smo in še celo dva, dva...!

Vanja: Torej še jednega lopova?

Urh: In drugi sem bil jaz..!

Marijanica: Stvar je dobro končana!

Mizar, Peter in drugi: Torej vas ne bomo motili.. Z Bogom!

Urh: Z Bogom...!

Marijanica: Sedite stric — trudni ste! (*sedejo okoli mize*).

Vanja: I, kdo bi že ne bil...! No to so pa hudimanovi ljudje v tem kraju! Kar precej so tukaj s kolci in čovek niti ne ve, zakaj?!

Marijanica: To je ravno slučaj! Zakaj so vas imeli za lopova povem vam pozneje: preje vam pripravimo zajutrek..

Vanja: Kaj je bilo pa tebl Urh, da sem te d bil že v rakvi? Prestrašil si me kot sam hentaj!

Urh: Torej ste me vi predramili? Hvala vam! Jaz sem pa menil, da me je Peter in sem ga pošteno naklestil.

Vanja: Torej bi bil tudi mene? Torej ni prav, da sem te vzdramil? To so pa čudne reči!

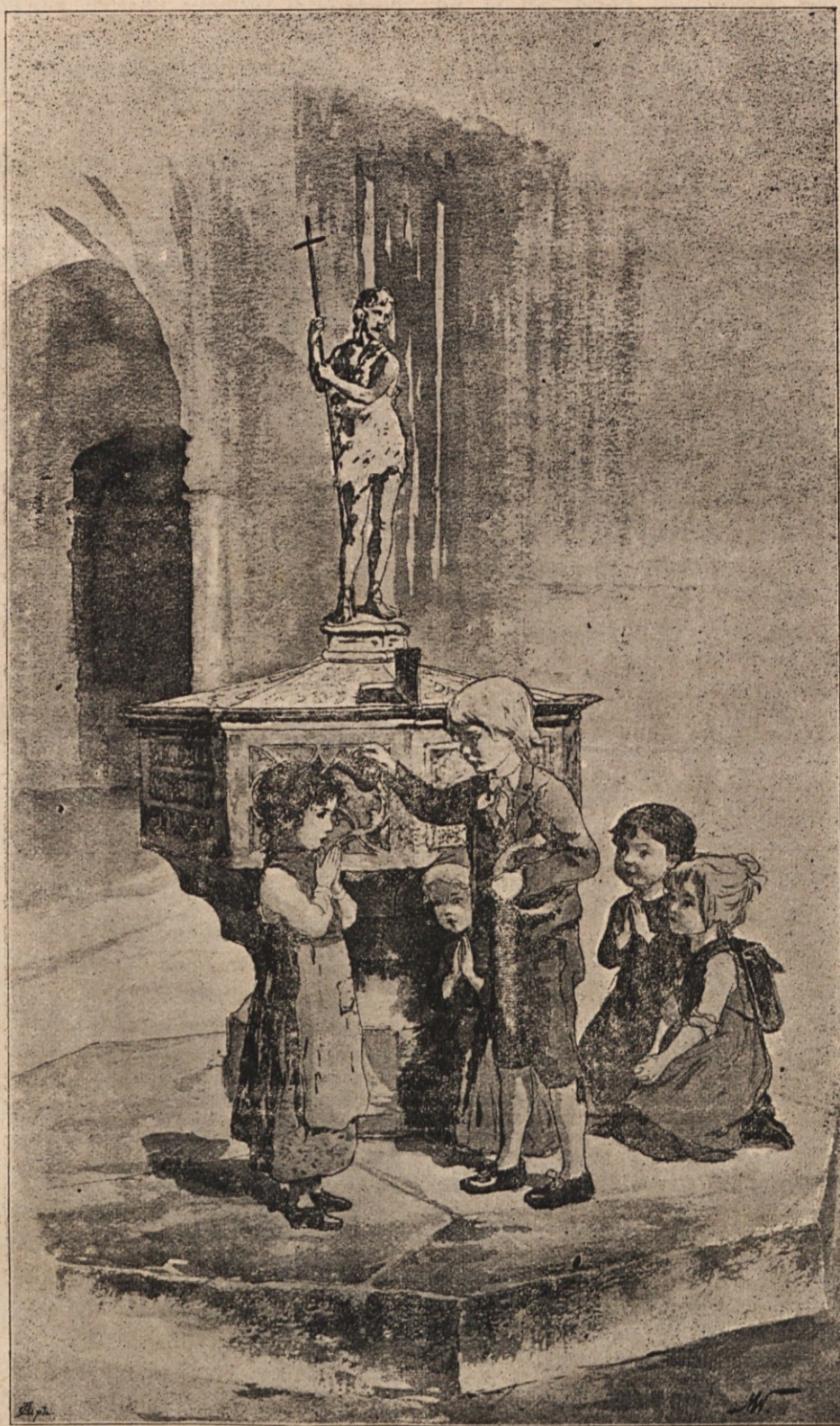
Urh: Prav, prav! hvala vam! Seveda, vi celega križevega p ta še ne razumete! Jaz vam povem vse od kraja, kar vem, drugo pa pove Marijanica. Poprej pa kaj za pod zobe, da se mi želodec vkup ne zarase, grozno sem že lačen..!

(*Zastor pade*.)

(*Konec prihodnjic*).

JUNAKINJA KRSTA...

(K sliki speval — Zvonimir Masle.)

Jedinko hčerko Žid imel je —
njegovo bila je veselje,
in ljubil jo je kot oko
in njej posvetil dušo vso —.

Ko se med deco je igra'a,
krščansko vero je spoznala,
in v sreči vsa topila se,
ko sreti krst dobila je.

Ko oče Žid to vest začnje,
prav ostro hčerko brž kaznuje,
ovreči zmoto ji veli,
da ga — sramote oprosti

Pa le zaman se oče trudi —
in vstrajni hčerki sam se čudi:
odkod jej vzrastel je pogum,
odkod za vstrajnost ta razum?! — — —

In slednjo noč zdaj v sanjah plava
pred njim Estera vsa jokava —
a stokrat lepši cvet je lic,
krog nje pa kroži roj kresnic

A sedmo noč pa hčerka reče:
„Studenec mojih solz doteče;
umrem — kar lila sem solzic,
za svit dobila sem kresnic“

In zdaj se zdrzne trdi oče,
in v hudih sanjah se zajoče
objame hčerko drugi dan
in sam postane — vnet kristjan

Opomin naročnikom! Vsem onim gg. naročnikom, ki niso še plačali naročnine, smo priložili danes poštno položnico in prosimo, da bi čim prej poravnali svoj dolg, da ne bomo neljubo prisiljeni vstaviti jim list.

Upravništvo.

Spomini na mojo umrlo mater.

(Iz češčine. — Priredila — *Hedv. Fodlipska*).

(Dalje.)

Ko smo odjedli, je zatrobil v vasi pastir. Mi dečki smo hitro oblekli suknjo. Vsak je imel pripravljen bič in zvonček. Pastir je trobil, mi dečki pa, kar nas je bilo v vasi, smo šli za njim, pokali z biči in zvonili. Pastirjev „Sultan“ je lajal iz vsega grla in vsi psi za njim. Gonili smo čredo v Betlehem.

Ko sem prišel domov, je sedel pri nas stari gospod župnik (toda takrat nisem vedel, da je star, mislil sem, da je bil tak vedno), kateri nas je pogosto obiskoval.

Poljubili smo mu roko.

„Kaj ste delali?“

„No, gonili smo čredo v Betlehem.“

„Ali veste zakaj?“

Mi smo molčali.

In gospod nam je pravil, kako sta hodila sv. Jožef in Devica Marija iz Nazareta v Betlehem cele tri dni! Kako je bila Marija zmučena, kako je želela se odpočiti, kako sta hodila po vsem Betlehemu od hiše do hiše, toda povsod so zapirali vrata pred njima; kako je Marija jokala in kako sta slednjič v starem hlevu za Betlehemom morala prenočiti. Tam se je rodil Jezusček. Pravil nam je, da Bog ni tega naznanil nikomur kakor revnim betlehem kim pastirjem itd.

Bili smo bolectno, a sladko ganjeni.

„Zato ste gonili čredo v Betlehem“, je nadaljeval, „da bi se vedno spominjali na pastirje betlehemske, na Jezusčka, Marijo in sv. Jožefa, kako so bili brez prenočišča, da bi si zapomnil vsak, da se mora usmiliti revnega popotnika, ako prosi prenočišča, posebno po zimi in v mrazu.“ Govorili smo dalje o marsičem.

Nepričakovano je nekdo potrkal. Mati je šla ven. Slišati je bilo proseč glas. — „Pojdite notri in ogrejte se!“ — Pripeljala je v sobo tujega človeka. Sir mak je zašel v gozdu in ko je slednjič srečno našel vas, je iskal prenočišča tam, kamor so ga vodile oči. Prišel je k nam. Ko se je pogrel, ponudili so mu sedež pri mizi. Gospod župnik in oče sta ga spraševala to in ono.

Mati je šla v kuhinjo. Mi smo tekli za njo: „Mama, kdo je to?“ — „Jezusček nam je poslal gosta, da bi mu postregli.“

Dala mu je čist krožnik in najlepše koščke od ostale večerje. Gospod župnik je poslal po steklenico vina ter mu nalil. Revez je radostno in začudeno zrl okrog sebe. Sestrica mu je položila skrivaj svojo božičnico na krožnik. Tudi jaz bi mu bil svojo dal srčno rad — toda snedel sem jo, ko smo gonili čredo.

Ko je tujec snedel, nam je pripravila mati postelje, pokleknila in molila z nami. Po navadnih molitvah je zapela: „Narodil se je Kristus Gospod, radujmo se!“

Mi smo peli z njo, tudi oče in tujec sta pokleknila in pela z nami.

Gospod župnik je snel črno čepico, sklonil sivo glavo ter si z roko obrisal rosne oči. Po končanem petju nam je pobožal lica ter šel domov. Mi smo šli spat. Jaz sem slišal celo noč v sanjah trobenje pastirjevo.

Bože, kako je bil to krasen večer! Jasen je bil nebeški obok kakor sveta vera, zvezde so na njem trepetale in svetile kakor v veri večne resnice. — Sedeli smo na pragu — Pred nami je stal vrt v polnem cvetju.

Mehki vetrič je pihljal ter nam prinašal prijeten vonj. Položil sem glavo materi v naročje. Ona me je držala z roko okoli vratu. V celi vasi je bilo tiho, kakor v cerkvi pri povzdigovanju, le tam doli za mostom je nekdo igral na harmoniko.

Bilo mi je tako dremotno, a vendar ne za zaspati — tako mehko, tako lahko: nisem čutil da imam telo.

„Mamica, kako krasno mora biti v nebesih,“ šepetal sem ji. Mati je pogledala kvišku, vzdihnila ter mi gladila lase.

„Hut — hut“ je trobil stari čuvaj pri cerkvi.

„Slišiš?“ je vprašala mati.

„To je stari Lovrenc.“

„Trobi, da bi nas opomnil, kako hitro beži čas do nebes pa je še tako daleč! — Zapomni si to!“

Študiral sem v Iglavi. Ko sem prišel tja, nisem razumel niti besede nemški. Moji bolj izobraženi sošolci so mi dejali: „böhmischer tralala.“ O, kako sem želel, da bi znal kmalu govoriti ž njimi! Prišedši domov na počitnice, mislil sem, Bog ve, kakšen modrijan je prišel v domačo vas. Mater sem zjutraj pozdravljal: — „Guten Morgen, Mutter! — Ako sem prosil kruha: „Brod, Mutter!“ in tako naprej. — Mati se je temu sprva smejala; pozneje pa mi je rekla: „Ti, da mi ne govoriš več nemški! Veš, dobro, da ne razumem! Takšen dečak, ki se sramuje svojega jezika, sramuje se, ko doraste, tudi svojih starišev, ljudi iz katerih je prišel. Povem ti, z menoj govori tako, kakor sem te naučila jaz! Jaz pridem v nebesa s svojim moravskim „očenašem!“ Ohrani si nemščino za šolo, tam se tako ne smeš učiti drugače! — Razžaljena je odšla. Jaz pa sem ostal, kakor poparjen. Nevem, ali sem videl svojo mater več kakor desetkrat sedeti pri mizi in jesti, kdaj ali kje je jedla, nevem. Tako neprestano je de ala, da niti za k jedi ni imela časa. Da je prva vstajala in zadnja šla spat, ni se mi zdelo nič čudnega, mislil sem, da drugače bi ni ne more. Po dnevu počiti je nisem videl nikdar — izvzemši ob nedeljah popoldne. Molila je pa vedno iz svojih starih knjižic, po leti je sedela v vrtu. Včasih se nas je sešlo več skupaj in tedaj smo zapeli. Mati je sedla k nam ter se smehljala. To je bila njena edina zabava.

Toliko dela, tako malo zabave — pa tako zadovoljno, more biti le ponižno in čisto srce.

Nekoč je vzela mati iz skrinje meden (kovinast) križec, obrisala ga, ter napeljala na moder, svilen trak. — „Otroci kadar umrjem, ne pozabite mi dati ta križec na vrat.“

„Al, mamica, zakaj govorite o smrti?“

„No, saj še ne umiram,“ nas je tolažila, „toda vedite, da pride smrt, kakor tat po noči. Ali hočete, da bi jaz za vami gledala v grob? — Tega Bog ne dopusti!“

Nji sicer Bog tega ni dopustil, pač pa očetu!

Prišel je nekda v vas blazen berač. Revez je bil skoraj popolno gol, bos in gologlav. Na

rami je nosil veliko vrečo, polno cunj, ter na vsaka vrata pisal s kredo številke in imena. Otroci so letali za njim, dražili ga in se mu smejali. Mati je to videla, ter nam prepovedala iti za njim. Ko pa so slednjič jeli celo blato metati v njega je stekla za njimi in ka'erega je dosegla, temu je dala zasluženou zaušnico.

Kmalu potem je prišla k nam jedna soseda razkačena kakor zmaj.

„Botra, kdo vam je dovolil tepsti mojega otroka?“

Mati jo je pogledaja ter rekla: „Prenaglila sem se.“

„Jaz tudi menim — toda ...“ —

„Počakajte, pustite me, da končam,“ rekla je mati. „Vaš deček ni zaslužil — toda vi! Videli bode, da bode s časom gazil z blatom po vas!“

„Kdo vč, kakšni postanejo vaši otroci.“

„Ako jih bode — ločenim od mene — pohujšal svet, bode velika nesreča, toda meni ne bode vest očitala ničesar

(Konec prihodnjic).

Pomoč ubogemu kmetu.

Vi, ki imate še srce in ljubezen do dobrega kmeta, opazujte, kako je žalosten njegov položaj, kako je borno in bedno njegovo življenje, kako težko in mučno njegovo delo! Ubogi kmet... od vsega tega svojega trpljenja in dela ima le toliko zase, da se preživi in čestokrat s pomanjkanjem. Mar čuda, da dan za dnevom vidimo, kako kmet propada, da, propada pa tisti stan, ki je podlaga vseh stanov, ki je podlaga državi in ki prideluje in daje živež drugim stanovom. In vendar — koliko mladeničev mora v Ameriko, ker doma ni zasluzka koliko posestev je zado ženin, kako mora kmet svoje izdelke voziti v mesto in sam prodati pod ceno, oziroma brez dobicka; celo večkrat se zgodi, da mora kmet prositi s klobukom v roki, naj mu odkupijo blago; seveda ceno narekuje odjemalec. In zakaj je kmetski stan tako preziran in zapuščen, torej na robu propada? Temu so krivi v prvi vrsti brezverci, oni namreč, ki zaničujejo Kristusovo vero in ščuvajo proti škofom in duhovnom. Brezverci hočejo z eno besedo spraviti iz sveta krščansko ljubezen in pravičnost med ljudmi. Kjer pa ne vlada ljubezen in pravičnost, tam gospodari krivica, izkoriščanje do krvi in rop.

Da, roparji so oni, ki obogate z žulji ubogih in siromaških kmetov.

Brezverci so torej privedli kmeta do sedanjega, neznosnega, nevzdržljivega, žalostnega stanja.

Kmet pa, ki je bil nekdanj gospodarsko močan in neodvisen od oderuhov in brezsrčnih pijavk, je zdaj že grozno zadolžen; nima zato več veselja do dela; s strahom gleda v prihodnost in zato kliče na pomoč Vi, ki imate še srca in kršč. ljubezen do njega. pomagajte mu, ker naš kmet ni vendar še izgubljen.

A, kako mu je pomagati? Če se ima dobro voljo pomagati bližnjemu, dobi se tudi vselej sredstvo zato, ker prav v tej zadevi so sredstva raznovrstna

Toda, en sam človek ne more vsega storiti: pomagati mu morajo i drugi.

Ako se hišo zida, glej, kako eden nosi kamenje, drugi mallo i t d.

Tako je pri vsakem početju: eden drugemu mora pomagati; v edinosti pa je moč in napredek! Nasprotnika pa se je treba ogibati in ga ne poslušati: očiten nasprotnik je manj nevaren, kakor lokav človek, ki se kaže zadovoljen, celo navdušen za dobro in koristno stvar, a zahrbtno pa zvijačno meče polena onim, ki se s požrtvalnostjo prizadevajo pomagati kmetu.

Krščanski demokratje kličejo skupaj vse delavce in kmete pod Kristusovim praporjem, da se tako združeni bojujejo za stanovsko poboljšanje. Kršč. demokratje se potegujejo za delavce in kmete, da izboljšajo njihovo gmotno stanje in da pribore pravo svobodo in veljavo v človeški družbi. In vse to se doseže na temelju katoliške vere.

Krščanski demokratje imajo zato te besede na svojem praporju: „Kmetje in delavci, združite in organizujte se, tu je vaša moč, tu se boste izobrazili in si drugega potrebnega priborili. Organizacija in izobrazba, evo vam prvo in vspešno pomoč, ki ima gotovo trajne posledice. Zares, pomanjkanje zadružne misli in pomanjkanje izobrazbe so glavni vzroki propadanja našega kmeta.

Da bi te besede bile seme, iz kojega klije ljubezen in pravičnost do siromaka in sveta vne-
ma pomagati kmetom in delavcem z organizicijo na temelju krščanskega demokratizma

Kršč. demokrat.

K o l e d a r č e k .

Junij.

25. II. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: Prilika o veliki večerji.) Viljem, opat; Prosper, škof. — 26. ponedeljek. Janez in Pavel, muč.; Rudolf, škof. — 27. torek. Hema, vd.; Vigilij, škof; Ladislav. — 28. sredo. Post. Leon II. papež. Irenej, spoz. — 29. četrtek. Peter in Pavel ap. — 30. petek. Srce Jezusovo. Spomin sv. Pavla, Oton, sp. Emilijana, dev. —

Julij

ima 31 dni. — Dan se skrajša ta mesec za 50' in 44".

1. sobota. Teobald, pušč.; Julij; Pambo, opat. Danes vziđe solnce ob 4. uri in 23' ter zajde ob 7. uri 56'. Dan je dolg 15 ur in 33'.

2. III. pobinkoštna nedelja. (Evangelij. Prilika o izgubljeni ovci.) Obiskovanje Mar. Device; Procesij mučenik. — Danes je mlaj ob 6. uri 47' zvečer. Vroče. bo. — 3. ponedeljek. Helija, škof; Bertram, škof. 4. torek. Urb, škof; Berta, dev. — 5. sredo. Ciril in Metod, naša apostola; Domicij; Anton Zakarija. — 6. četrtek. Izajija, prerok; Dominika, muč. — 7. petek. Vilibald, škof; Pulherija, kraljica. — 8. sobota. Elizabeta, kraljica; Kilijan, škof. —

9. IV. pobinkoštna nedelja. (Evangelij: O velikem ribjem lovu.) Anatolija, dev. Veronika; Gorkunski mučenci. — Danes je prvi krajec ob 6. uri 44' zvečer. — Jako vroče. — 10. ponedeljek. Amalija, dev.; Felicita, dev. — 11. torek. Pij I., papež; Peter F., spoz. S. Abondij. — 12. sredo. Mohor in Fortunat, muč. S. Epifanij. — 13. četrtek. Anaklet, papež; Evgen, škof in muč.; — 14. petek. Bonaventura, šk. uč.; Cir, škof. — 15. sobota. Henrik I. cesar; Vladimir, kralj; Balduin, opat. —

Kaj bereš?

(Piše Zvonko.)

Odličen mislec je pred leti napisal besede: „Z vero izumre država, z vero stoji in pade prav-
nost. Nenravnost pa uničuje in mori narode.“ Delati se mora torej na to, da se ljudstvu ohraniti ta dva zaklada: vera in dosledno pravnost. Najmočnejši in najpredrzejši sovražnik pa, ki utegne najprej oropati naš narod teh dragocenosti, je slab a knji ga. In baš dandanes se take knjige usiljujejo našemu, deloma še nepokvarjenemu narodu — in to od strani naših sovražnikov, v tako zvanih brošurah ali zvezkih, ki se jih dobi po 10 vin. zvezek.

Čita pa vsakdo rad. Truden pride naš delavec zvečer iz dela, a če zna le količkaj čitati, seže po časopisu ali po knjigi. Rokodelci tudi ne zaostajajo. V prvi vrsti pa je naša mladina, bodisi fantje ali pa dekleta. V sobi neha šivalni stroj ropotati in Marička vzame knjigo za nekaj časa, ter jame čitati, kjer je prej končala. Lepo in hvalvredno je, da se osobito mladina briga za knjige. Pred vsem pa moramo pomisliti, da je knjiga ali naš najboljši prijatelj, ali pa najhujši nasprotnik. Moramo razločevati knjige v dobre in slabe, ter jih razdeliti v poučne in pohujšljive. In baš poslednje so propad naroda; kajti take škodujejo veri in pravnosti. Ako pa izgubi naše ljudstvo ta dva zaklada, no, potem imamo Slovenci odprt propad pred seboj. Kaj naj dobi naš narod potem mesto vere in pravnosti? Kako sredstvo naj se mu da, ki bi ga moglo še obvarovati in braniti pred sovražniki?

Med pohujšljive knjige, kakor že omenjeno, spadajo oni romani, ki nam jih usiljujejo naši nasprotniki.

Večkrat imamo priliko opazovati tujce, ki kolovratijo po naših krajih. Le za silo govorijo slovensko. Pod pazduho cendrajo ne e listine in knjige, ter začno mamiti naše ljudi, naj kupijo knjigo, češ vsak zvezek stane le 20 vin. vsebina je zelo lepa, vseh zvezkov skupaj je deset.

Koliko je resnice v teh besedah agentovih?

1) Vse te njegove knjige s sivimi rumenimi platnicami so polne strupa za naše ljudi. Izdajajo in tiskajo jih krvoločni in lakomni Židje na Dunaju. Kakor so bili Židje že za časa Kristuscvega zviti koristolovci, taki so tudi dandanes. Med tolikimi in tolikimi sredstvi, katerih se poslužujejo, da bi naše ljudstvo ujeli v svoje ostudne zanjke in ga storili enakega sebi, so si izmislili tudi potom tiska zapeljavati osobito našo mladino v greh.

V večjih mestih, kjer imajo Judje svoje brloge in gnjezda, se tiskajo ti snopiči v različnih jezikih. Prodajajo jih v svojih bogatih prodajalnicah. To jim ni dovolj, ker ljudje iz dežele ne pridejo do tega, da bi šli sami v knjigarno in si tam kupili umazanih knjig. Zato vlečejo Judje potom agentov denar iz našega ubogega ljudstva. Agentje imajo nalogo hoditi po deželi okoli in po hišah razprodajati brošure.

Ti ljudje delajo tudi po židovsko. Ko pride v hišo razstavi dvoje reči, ter začne zapeljavati: „Nov, zelo lep roman, prav za take mlade spsan kakor ste Vi, zelo dober kup je: vsak stane samo 20 vin. in izhaja enkrat na teden — to ni nič; vseh zvezkov je 15. Tukaj imate dva zvezka, lahko jih razrežete in berete. Če vam ne bo ugaj lo, mi lahko vrnete drugi teden, ko pridem nazaj. Punca se skušnjavcu ne more ustavljati, platnice zvezkov so lepo poslikane — kaj pa mora biti v knjigi!? Snopiča si obdrži. Prvi zvezki so že tako pisani da človeka omanijo. Pridejo nadaljni zvezki, katere se tudi obdrži. Agent izvleče iz žepa papir, češ, vi se morate podpisati in s tem se zavežete, da vzamete še nadaljne zvezke. Potem treba naprej plačevati. Če se branite, se vam zagrozi in — v judovskih zanjkah ste. Imate knjige za katere vam nihče ne da vinarja — k večjemu za skuhati „kofe“.

2) Zakaj jih pa izdajajo? Zato, da bi vas oropali vere in nravnosti, kajti Židje dobro vedò, da ste, oziroma da smo Slovenci izgubljeni. ako ta dva bisera izgubimo. Ta sta pravo orožje, s kojim se bojujemo proti svojim sovražnikom. Če kedo pokvarjen — se žalosti, ako vidi druge boljše od sebe in želi, da bi bili tudi drugi slabi. Tako nas hočejo Judje napraviti — sebi jednake.

(Konec prihodnjic)

Kaj pravi politika?

Avstrija-Ogrsko Državni zbor. Vlada želi, da bi zbornica rešila v tem poletnem zasedanju vsaj trgovinsko pogodbo z Nemčijo in začasni proračun ter izvolila delegacije. — Na vrsto je prišlo prvo čitanje zakona o kongru ali o spremembi duhovniških plač. Večina zbornice je za to, da se duhovnikom zvišajo dohodki. Najžalostnejšo ulogo je igral pri tej razpravi vodja slov. liberalne stranke dr. Tavčar. Govoril je proti zvišanju plače in strastno napadal slov. duhovščino. Njegovegn nastopa ne odobravajo niti sami liberalci. Tavčarju sta odgovarjala mirno in stvarno dr. Žitnik in Šuklje. Zaradi tega Tavčarjevega govora se slov. duhovščini pač ni treba vznemirjati, ker ljudje, ki so že tako nizko padli, da prodajajo svoj narod Nem em, samo da imajo oni od tega koristi, ne morejo žaliti rodoljubnih slov. duhovnikov. Blato, ki ga meče Tavčar na svečnike, se odbija in pada nanj nazaj.

Še par takih govorov naj izusti Tavčar, pa bo, če je še kaj razsodni sti in pravega domoljubja med Slovenci general brez armade. — Ker so Čehi že siti samih obljub, so zato malo zaropotali pri Gauču. Ta pa jim je sedaj obljubil, da bo podal v kratkem v zbornici izjavo glede češkega vseučilišča na Moravskem. S to izjavo bodo Čehi zadovoljni, pa tudi Nemci ji baje ne bodo nasprotovali. — Z ozirom na to, da se hoče vprašanje laške fakultete rešiti že v tem zasedanju, je zahteval predsednik „Slov. zveze“ dr. Šušteršič od Gauča, da ob tej priliki poda tudi obvezno izjavo glede ustanovitve slov vseučilišča. Ker minister-ski predsednik ni hotel tega obljubiti, je izjavil Šušteršič v seji načelnikov, da si „Slov. zveza“ ohrani prosto roko. — Kršč. soc poslanec msgr. dr. Scheicher se je udeležil neke delavske slavnosti. Ko se je vračal so ga napadli socijalni demokratje in so ga ranili. Zato so njegovi tovariši v državnem zboru podali nujen predlog. Pri razpravi so nastali burni prizori med socia isti in kršč. socialci — Umrl je na Reki nadvojvoda Jožef, vrhovni poveljnik ogrskih domobrancev (honvedov). Pripe'ljali so ga v Budapešto. — Zadnji dnevi so za Ogrsko zgodovinske važnosti. Cesar je namreč poveril sestavo novega ministerstva generalu Fejervariju. V pismu obžaluje cesar, da ni mogel imenovati vlade izmed vecine zbornice, da bo ravno ta vlada, ki je izven strank lahko poravnala navskrižja, ki so nastala med njimi. Toda vladar se je najbrž motil, kajti opozicija je Fejervarjevi vladi napovedala najhujši odpor. Da pa to misli resno, je pokazala takoj prva seja, ki je bila jako burna. Tudi liberalna stranka je podala svojo nezaupnico ministerstvu, ker ni konstitucijo.

Kupujte narodni kolek!

nelno! Z imenovanjem Federvarija se ni položaj na Ogrskem nič zboljšal, ampak je po tala kriza mnogo hujša. V novem ministerstvu je minister za Hrvaško madjaron Kovacevics, ki kot tak ne ljubi Hrvaške.

Rusija Govorilo se je mnogo o miru. Največ si je prizadeval za mir Roseveld predsednik severo ameriških zveznih držav. Toda, kakor poročajo zadnja poročila, najbrže ne bo miru. — V Rusiji se jasni! Rusija dobi ustavo. Zastopniki zemstev so bili pri carju. Car jim je v svojem odgovoru rekel, da je njegova goreča želja in trdna volja deliti svojo vladarsko moč z ljudstvom. —

Italija. Papež Pij X. je izdal znamenito en-

cikliko na italijanske škofe v katerej jim priporoča udeleževati se političnega gibanja.

Druge države. Med Rusijo in Angležko je veliki poluotok Škandinavja. Tu sti dve državi, Švedija in Norvegija, ki ste bili dosedaj združeni tako nekako kot Avstrija in Ogrska. A sedaj se je izrekel nordeški državni zbor za ločitev od Švedije. Upati je, da se tudi ta spor konča brez prelivanja krvi.

Vojska. Poročila iz Mančurije javljajo o jako živahnem gibanju med prednjimi stražami. Japonci imajo najbrž še vedno številno premoč, zato pa se bodo morali Rusi še dalje umikati. Poroča se tudi, da mislijo Japonci oblegati Vladivostok.

* * * NOVICE * * *

(Odlikovanja). Sv. oče Pij X. je na posebni način odlikoval tržaški kapitelj sv. Justa, ko je sam lastnoročno napisal predpravico, da sme tržaški prošt (in njegovi nasledniki) rabiti v cerkvenih opravilih dragoceno mitro in da sme peti sv. mašo do darovanja iz sedeža (prestola).

Nadalje je Sv. Oče papež Pij X. podelil c. kr. namestniškemu svetniku grofu Miroslavu Marrenzi-ju red sv. Gregorija.

Dr. de Ferra Hektorju, tukajšnjemu zdravniku pa je sv. oče podelil čast in naslov rimskega grofovstva.

Velecenjeno g. Ivano Sorman, dosedanjo voditeljico tržaške sirotišnice sv. Jožefa, je sv. oče odlikoval s križcem „za cerkev in papeža“ (pro ecclesia et pontifice).

(Slovesen sprejem) udov moške Marijine družbe se je vršil minolo nedeljo ob 6. uri zvečer v cerkvi Novega sv. Antona. Pred vsem je imel preč. g. kanonik F. Kosec jednat govor o dušnih koristih pravih Marijinih otrok. Nato so stopili izvoljenci (73 jih je bilo) pred Marijin oltar, kjer so bili po veleč. g. župniku Dr. Pederzollju slovesno sprejeti v družbo. Ta odločen, javen nastop teh vrlih katoliških mladeničev in mož ostane gotovo neizbrisen v spominu vseh mnogobrojno navzočih vernikov. Njihovemu zgledu bodo brezdvomno sledili še drugi in si v Marijini družbi zagotovili časno in večno srečo.

(Iz Škedenja). Lep in ganljiv je bil romarski izlet, ki so ga priredile tukajšne krščanske matere in Marijine hčere dne 15. t. m. pod vodstvom svojega č. g. župnika, na sv. Stopnice pri Mirnu.

Peljale so se z vlakom do Rubije, in potem v dolgi vrsti, za križem stopajoče, nadaljevale peš svoje romanje do cerkve Matere Božje.

Med potom so molile sv. rožni venec in veso prepevale Marijine pesmi.

Sprejel jih je č. g. župnik iz Mirna, in po kratki pridigi daroval je zanje sv. Mašo. Ob 10. uri smo obiskali stopnice. Popoldne ob 3. uri so bile v romarski cerkvi pete litanije Matere Božje in sv. Blagoslov.

Vse kršč. matere in Marijine hčere so bile jako vesele svojega romarskega izleta in zadovoljne tudi s postrežbo pri cerkovniku, zato pa želijo, da bi ne bile letos zadnjikrat na tem svetem kraju.

(Novomašniki). Čč. gg. bogoslovci četrtoletniki (naše škofije): Ivan Gabrielič, Marij Arbanasich, Anton Benvenuti, Ivan Marsich, Ernest Mclaucich in Ivan Petronio so bili za binkoštno praznike v Gorici posvečeni od prevzv. knezonadškofa v subdijakone in dijakone. Dne 30. junija pa dobe (oni, ki imajo že postavna teta) od našega mil. škofa red sv. mašništva (prezbiterat) v Trstu pri Starem Sv. Antonu.

(Smrt slovenskega duhovnika v Vratislavi). V Vratislavi je umrl 72 let stari slovenski duhovnik, č. g. profesor Josip Drašler, posvečen leta 1857. Govoril je 14 jezikov. Skoro potem, ko je daroval prvo sv. mašo, je šel v tujino. Nihče domačinov ni vedel 42 let, kje se nahaja, ali je živ ali mrtev. Še-le pred par leti je izvedel njegov brat, da živi v Vratislavi. Pokojni Josip Drašler je bil silno radodaren. Ko so mu znanci prigovarjali, naj tudi sebi kaj privošči, je odgovoril: „To bi bil rop na ubogih“. Imenovali so ga „drugi Alban Stolz“. Pred 7 leti je stopil v pokoj. Ruski car ga je odlikoval z redom.

(Birmancev) je bilo letos na binkoštno nedeljo pri Sv. Jakobu 852 (lani ta dan 851), na bin-

koštni pondeljek (istočam) 300. dne 13. junija v jezuitski cerkvi 106 (kakor lani), dne 15. junija pri Starem Sv. Antonu 497 (lani 428).

Vojaški škof Dr. Kol. Belopotoczky je praznoval ta mesec petnajstletnico svojega škofovanja pri vojaštvu

(Vsprejem v prvi razred c. k. nemške gimnazije). Učenci, ki žele koncem tega šolskega leta biti vspreje i v prvi razred c. kr. nemške gimnazije v Trstu, se imajo v spremstvu svojih roditeljev, oziroma njihovih namestnikov, prijaviti v pisarni ravnateljstva dne 27. t. m. med 9. in 12. uro do poludne. Seboj naj prineso odhodno spričevalo, ako ga imajo, rojstni in krstni list, s edočbo o cepljenih kozah in svedočbo o zdravih očeh in nacionale, ki ga morajo izpolniti v dveh izvodih. Vsprejemni izpit se bo vršil naslednjega dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne v učni dvorani za fiziko.

(Nesreča na južni železnici). V soboto zjutraj se je dunajski brzovlak št. 6, ki se je odpeljal okolu 4. ure zjutraj iz Ljubljane proti Trstu, zaletel na postaji Planina v premikalni stroj. Ena ženska je lahko ranjena. Pomožni kurjač Janez Debevec je padel s stroja ter se lahko pretresel, sedaj je v bolnici. Stroji so poškodovani tudi dva voza sta poškodovana. Na lice mesta je takoj odšel pomožni vlak.

Prešernov spomenik bodo v Ljubljani odkrili baje meseca septembra.

(Dota nemške prestolonaslednice). Nemški listi pišejo, da ima nemška prestolonaslednica Cecilija 90 milijonov mark dote. Ta ogromni imetek, da je dobila največ od njenih — ruskih rojakov.

(Automobil med Opčino in Sežano). Med Opčino in Sežano bo v kratkem času vozil automobil, na katerem bo prostora za 16 oseb.

Toča je pobila po občini Hum v Istri. Padala je debela kakor orehi skoraj pol ure.

Naša slika.

K veliki sliki, ki jo priobčujemo danes, nam ni treba kaj po-ebnega pripomniti, ker jo dovolj pojasnjuje pesem „Junakinja krsta“. Pesnik si misli židovsko družino v taki deželi, kjer živi le taka posamezna katoliška družina pomešana med krivoverce. Židovska deklica Est-ra se med krščanskimi otroci s znani s sveto vero. Njeni mladi tovariši jo skrivaj krste. Razjarjenega očeta - žida potoloži Bog z večkratno nočno prikaznijo in s posebnim razodetjem, kako rad ima njegovo hčerko odkar je krščena in kaka slava jo čaka v nebesih. To spreobrne še očeta.

Drobtine.

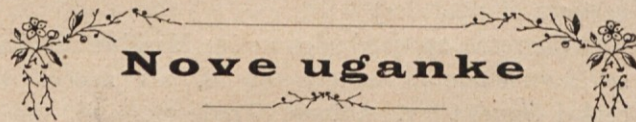
Godba pri zamorskih otrocih. Misijonske sestre v družbi z ukaželnimi zamorskimi otroci goje tudi umetnost sv. Cecilije, da bi tako Boga, stvarnika vseh stvari, v pobožnih in veselih pesnih poveljevale. Iz Avstrije, Nemčije, Švice itd. prihajajo pobožne mladenke v južno Afriko, v Marianhil, da se odpovejo svetu in svoje življenje posvete apostolskemu delu poganškega misijona. Najprvo se v misijonski hiši sa svoje težavno delo podučujejo in izobrazijo. Po izobrazbi se podajo v številne, čez vso deželo razstresene podružnice, da se v glavnem posvete vzgoji za krščanstvo pridoblj no ali pripravljajočo se žensko mladež. Ta vzgoja je zelo vzpodbudna in obsežna, ravnotako trudapolna kot poplačljiva in blažljiva. Male zamorske deklice imajo prav dobre naravne zmožnosti in se uče branja, pisanja in računanja prav tako kot naša mladina. Potem se seznanijo in pečajo z raznimi ročnimi deli kot s pletenjem, šivanjem in višjimi umetnostmi te vrste. Nadalje se poučujejo v obdelovanju zemlje, v vrtnarstvu itd. Prav posebno zmožnost in tudi veselje imajo zamorski otroci do godbe in na tem višku vidijo neutrudne misijonske sestre še celo lepše sadove, kakor pa v drugih panogah mladinskega poduka. Kdor ve ceniti utis godbe na ublažitev človeškega srca, bode takoj pritrtil, da se z godbenim poukom širi važno delo omike, posebno, ako se plemenita umetnost stavi v službo Onega, kojega dobrota je svet ustvarila, in katerega ljubezen je človeštvo odrešila.

Rešitev ugank priobčenih v zadnji številki: 1) gos — gospod, 2) vihra — arhi-.

Prav so jih rešili: Vouk Anton in Nabergoj Jožef, dijaka v Trstu; Kervišar Andrej in Alojzij v Trstu; Frančišek Lavrenčič v Devinu in Brezigar Ljudmila v Doberdobu.

Obljubljeno darilo prejme takrat č. g. Frančišek Lavrenčič v Devinu.

- 1) Besedico kratko mi naglo zapiši,
telesa človeškega del zadobiš;
zdaj še samoglasnik zraven pripiš,
brez tega pa nikdar ni bilo še hiš
(Mihael Pustišek)
- 2) Morda poskusil si že tudi ti,
kako najprvo hudo skeli;
če jedno še samo žrko dodaš,
pa krmo prešičjo zdravo imaš;
še jeden zlog poslej dodaj,
imaš ga, vem, pri sebi zdaj.
(Benedik Janez)

Razpišemo darilo v vrednosti dveh kron za jednega pravilnih rešilcev obeh ugan. Čas zgla-sitve do 12. julija.